

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historiae ecclesiasticae saeculi ... XVI supplementum

Fecht, Johann

Francofurti et Spirae, 1684

VD17 VD17 3:315948Z

CLXII.

[urn:nbn:de:bsz:31-122751](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122751)

A. 1569.

PARS TERTIA.

293

re à me commendatus D. Grempio, conditionem apud nos quærit, & uterur tuo consilio, offerre ne operam suam debeat an secus. Nobis hic gratus est, quod virum bonum & candidum esse judicemus, & rectè sentientem circa dogmata religionis. Reliqua ex D. Fügolino, Collega nostro chariss. qui vos inviset, proximis diebus. Bene vale in Christo JESU. Scripsi Basil. die 24. Augusti. Anno 1569.

T. Sulcerus.

CLXII.

S. D. Clarissime Vir, patrone colende.

Bas magno cum desiderio aliquot menses in deliberationibus de pia constitutione Ecclesiarum in Austria expectavimus. Tandem verò die 13. Augusti Tractatio finita & conclusa est, & de ordine Agendorum in Ecclesiis duorum Statuum Austriae, quibus solis petentibus Imperatorem scis Religionem liberam permisisse, utriusque partis consensu DEI beneficio convenit. Nec in literis Imperatoris, quibus ego vocatus sum, quidquam amplius petitum est, quàm ut Duorum Statuum Austriae, videlicet Baronum & Nobilium, Ecclesiis pro mea tenuitate servirem. Iraque Liber Agendorum omnes Administrationis Ecclesiasticæ partes complectens, mediocri diligentia & fide delineatus est. Sed illi, quorum censuram liber subiit, & qui cum ordinum Deputatis postea contulerunt, doctrinæ explicationes à Rituum descriptione sejungi voluerunt. Nudior igitur, quàm fortasse oportebat, Agendorum liber prodibit, præsertim cum Consistorii etiam instructio, & ratio vocandi & ordinandi Ministros Ecclesiæ, & cætera, quæ ad politiam Ecclesiasticam pertinent, avulsa sint. Cum enim ab Episcopis Ordinationem juxta præscriptam formam sine impiis obligationibus accipere ministros, eisque obedientiam legitimam, quæ etiam in Augustana Confessione defertur, præstare juberent, idque Ordines recusarent, & Imp. ad conventum in Ungariam discederer, deliberatio illa ad aliud tempus rejecta est.

Sæpe autem inculcatum est, Imperatorem, quod duobus statibus de Religione promisisset, id Cæsarea fide velle servare. Promisisse autem duobus statibus in eorum arcibus, domibus, oppidis & pagis Doctrinam Augustanæ Confessionis, & ceremonias cum ea congruentes. Id non retractatum iri, itaque & Templum in Urbe Vienna publicum, quod non Senatus Viennensis, sed duo illi ordines periverunt, prorsus hoc tempore negatur.

O o 3

Interea

Interea tamen in pleisque etiam urbibus Cæsareis, Vienna & Neapoli excepta, concionatores pii & moderati in publicis templis tolerantur. Et in ipsa urbe Vienna totos quatuor menses, dum ibi vixi, singulis hebdomadis aliquoties Collega meus, Christophorus Reiterus, palam in nobilium aedibus docuit & Cœnam Domini distribuit. Toto igitur corde pro his incipiæ emendationis Ecclesiarum Filio DEI gratias ago: eumque precor ardentibus votis, ut hæc exordia clementer provehat & confirmet opus, quod operatus est in Aust. propter Templum sanctum suum. Bene & feliciter vale, Pragæ in Boëmia D. XXIV. AUGUSTI, ANNO 1569.

David Chytræus.

CLXIII.

S Gratiam magnam tibi, vir reverende & charissime frater, habeo pro summa humanitate tua, officiis & beneficiis, quam conferre soles prompte ubertimque non in eos tantum, quos tibi commendo, sed & reliquos, quos ad me quovis modo spectare intelligis. Declaras ea in re, & singulare erga me benevolentiam & studium fovendi piam *deus non vult* eo quantum nostræ Ecclesiæ profuerit, respiciam expertus. Nunc verò habes M. Johann. Fueglinum, egregium Christi organum, fratrem, Coccio, mihi que, intimum & conjunctissimum, cui libuit T. D. & Ecclesiam invisere, cum alio ministro juvene: & accessit aliud fortuitum negotium, ob juvenem quendam popularem meum Bernatem patricium, quem sui cupiunt, apud pannicidam virum pietatis spectatæ negotiatorem degere, quo id genus negociationis perdiscat, numeraturi, quod æquum fuerit. Commendo ergo fratrem tibi, ceu meipsum, & per tuos rogo dirigas eum ad aliquem ex vestris, cui commodè juvenem commendare queat; & utinam possit apud Hamerum consulem habere locum. De concordia cum Majore & suis, paucis ad Illyricum rescripsi, cui cum non desint vestra consilia pia & salutaria, non est, ut à me multis doceatur. Equidem veritati, quam profiteretur, circa justificationem, nolim quicquam detractum, quod singulare per Lutherum, electum DEI organum, in luce prolata, citra jacturam religionis convelli nequeat, & non injuriâ metuit vir singulari DEI spiritu præditus, & usu non vulgari tritus, ne puritas ejus doctrinæ quovis modo inficiatur. Sed & clarissimum virum, D. Jacobum Andreæ, eodem spectare nihil dubito, nec recusaturum magis perspicuè explicare quædam, si requiratur: ut in eam convertatur formulam, quæ sit scripturæ conformis & Ecclesiæ salutaris. Quæ nova sint ex Gallia, ex iis cognosces, quæ adieci. Bene vale